

Vägval för framtiden 3

ARBETSMATERIAL

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Sveriges Kommuner och Landsting
Post: 118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
Org nr: 222000-0315, info@skl.se, www.skl.se

För materialet svarar:
Märit Melbi, Avdelningen för ekonomi och styrning
Måns Norberg, Avdelningen för ekonomi och styrning
Per Sedigh, Avdelningen för ekonomi och styrning
Jan Torége, Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
© Sveriges Kommuner och Landsting, 2018
Produktion: Blomquist & Co

Tre verktyg för omvärldsbevakning

De tre verktygen består av:

1. En rapport, **Vägval för framtiden 3**, som beskriver 5 övergripande förändringskrafter och 13 trender
2. En animerad film på ca 8 minuter som sammanfattar rapporten (prel 13 trender/ youtube.com)
3. Ett arbetsmaterial med frågeställningar samt tips om hur en diskussion kan genomföras.

Processen – tips på genomförande

I de fall där vi använt materialet har vi utvecklat och prövat följande process. Syftet med arbetsmaterialet är att utifrån lokala frågeställningar och från analysmaterial reflektera och analysera kring utmaningar och strategier för kommunen, lands-tinget eller regionen.

Förberedelse

Om möjligt skickas analysrapporten *”Vägval för framtiden 3 – utmaningar för det kommunala uppdraget mot 2030”* ut till deltagarna. Det fördjupas

santalet om så många som möjligt läst i förväg. Vi har varit noga med att lyfta fram att detta är ett diskussionsunderlag.

1. Deltagarna sitter i öar
2. Arbetsmaterialet, de 13 trenderna med frågeställningar är kopierade på A3-papper och uppsatta på väggarna
3. Processen startar med att filmen visas okommenterad
4. Grupperna uppmanas att välja ett trendblad med tillhörande frågor från väggen
5. Frågorna diskuteras i grupperna
6. Diskussionsunderlagen sätts tillbaka på väggen
7. De grupper som hinner fortsätter med ytterligare trender
8. Grupperna presenterar kort sina diskussioner och slutsatser
9. En gemensam reflektion och analys avslutar processen: ”Vilka är våra viktigaste vägval inför framtiden?”

Lycka till

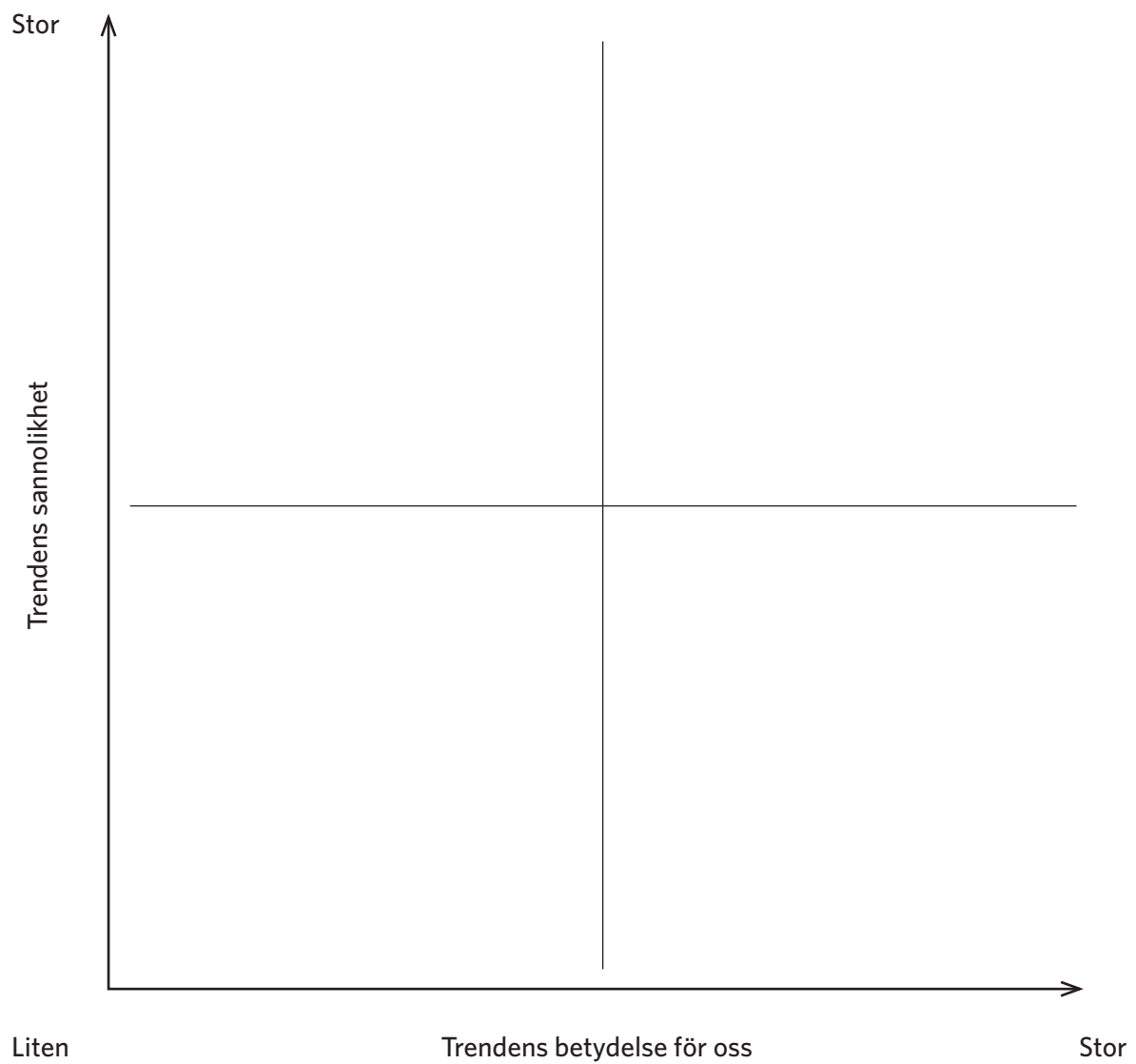
Trend 1

Minskat lokalt och regionalt handlingsutrymme

Staten, EU, media och medvetna medborgare utmanar lokalt och regionalt självstyre.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

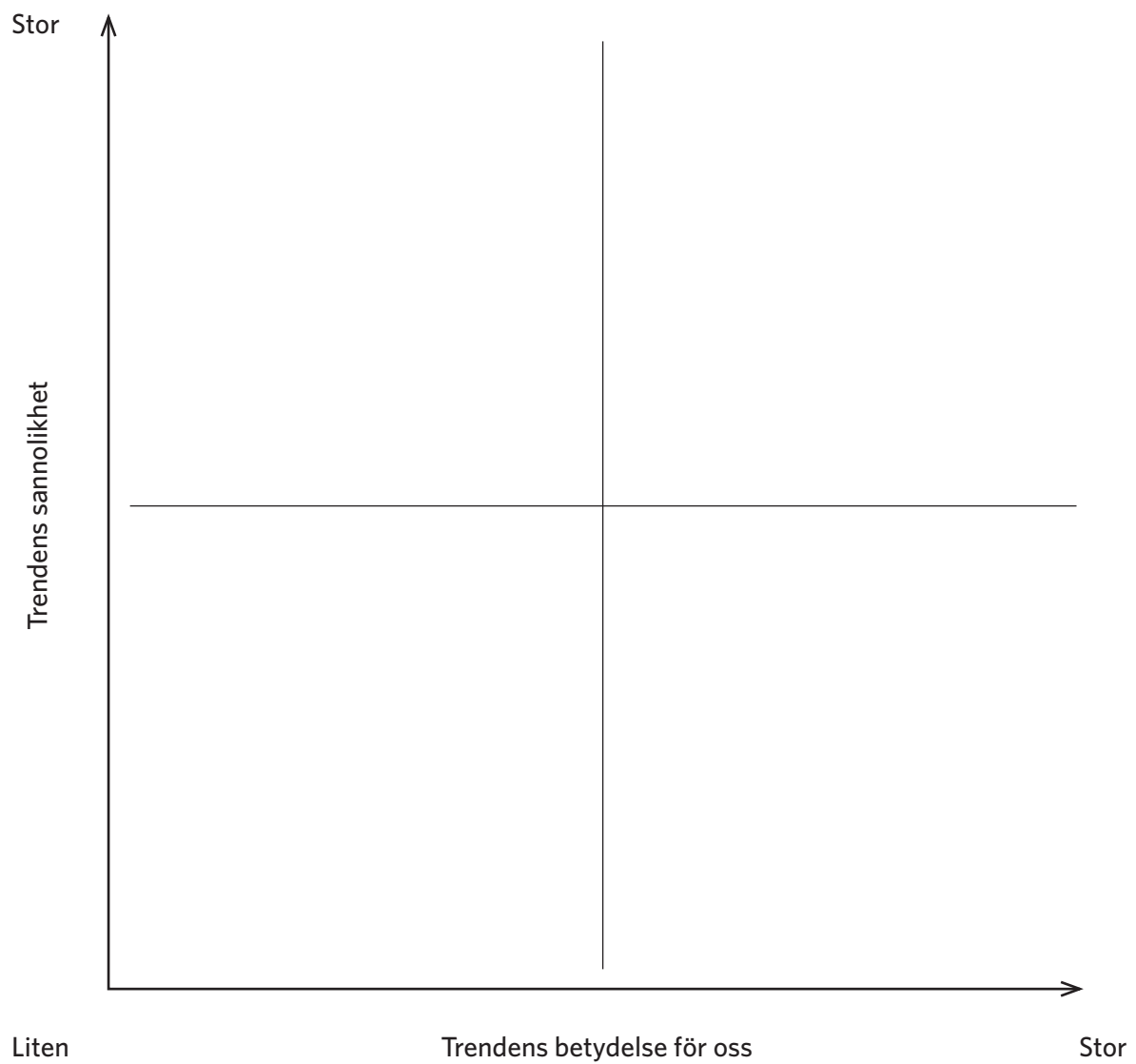
Trend 2

Stigande förväntningar på välfärden

Höga förväntningar följer av bättre ekonomi, men kommer välfärden alla till del?

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

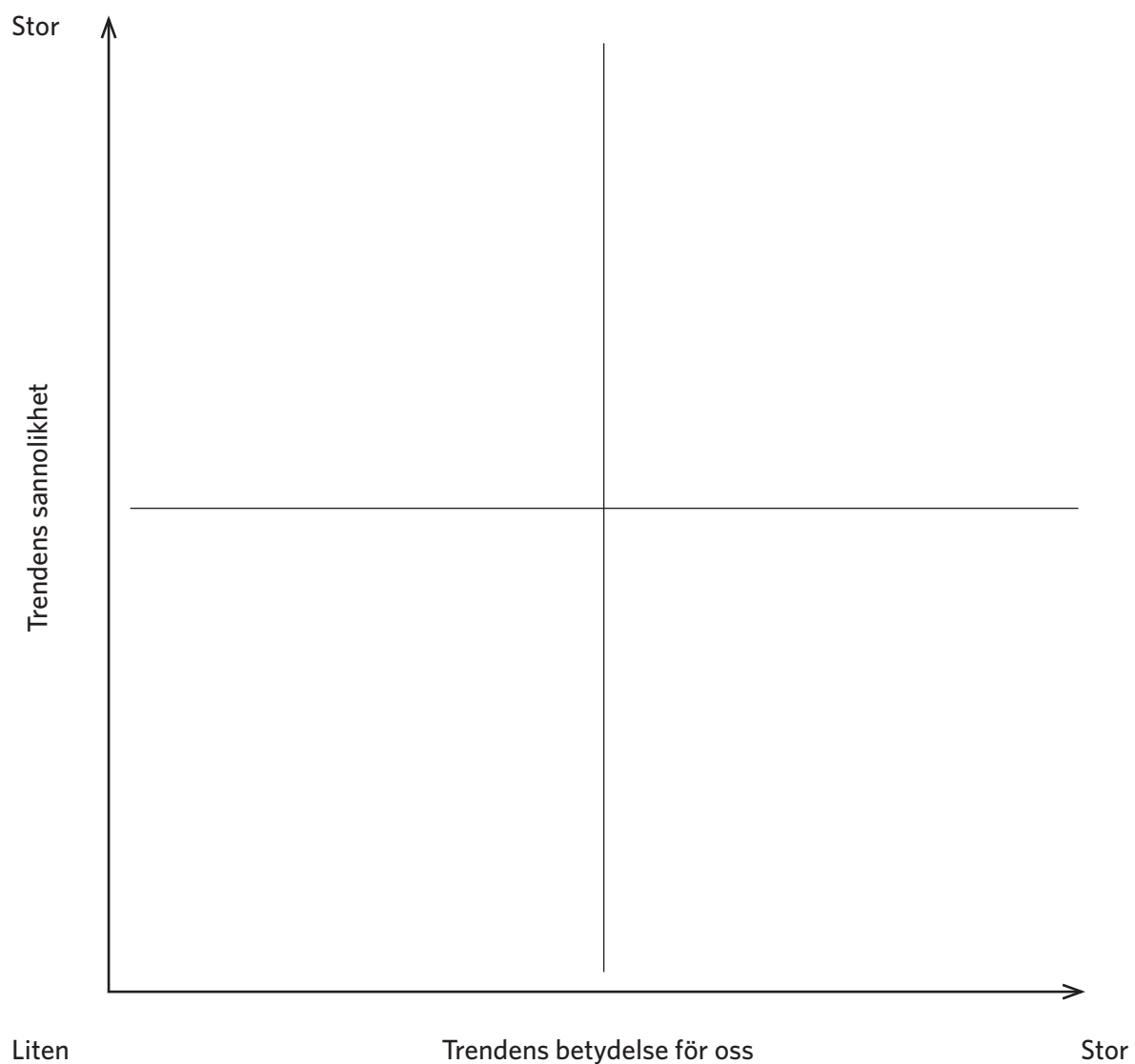

Trend 3

Hårdare konkurrens om kompetens

Många kommuner och landsting har svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

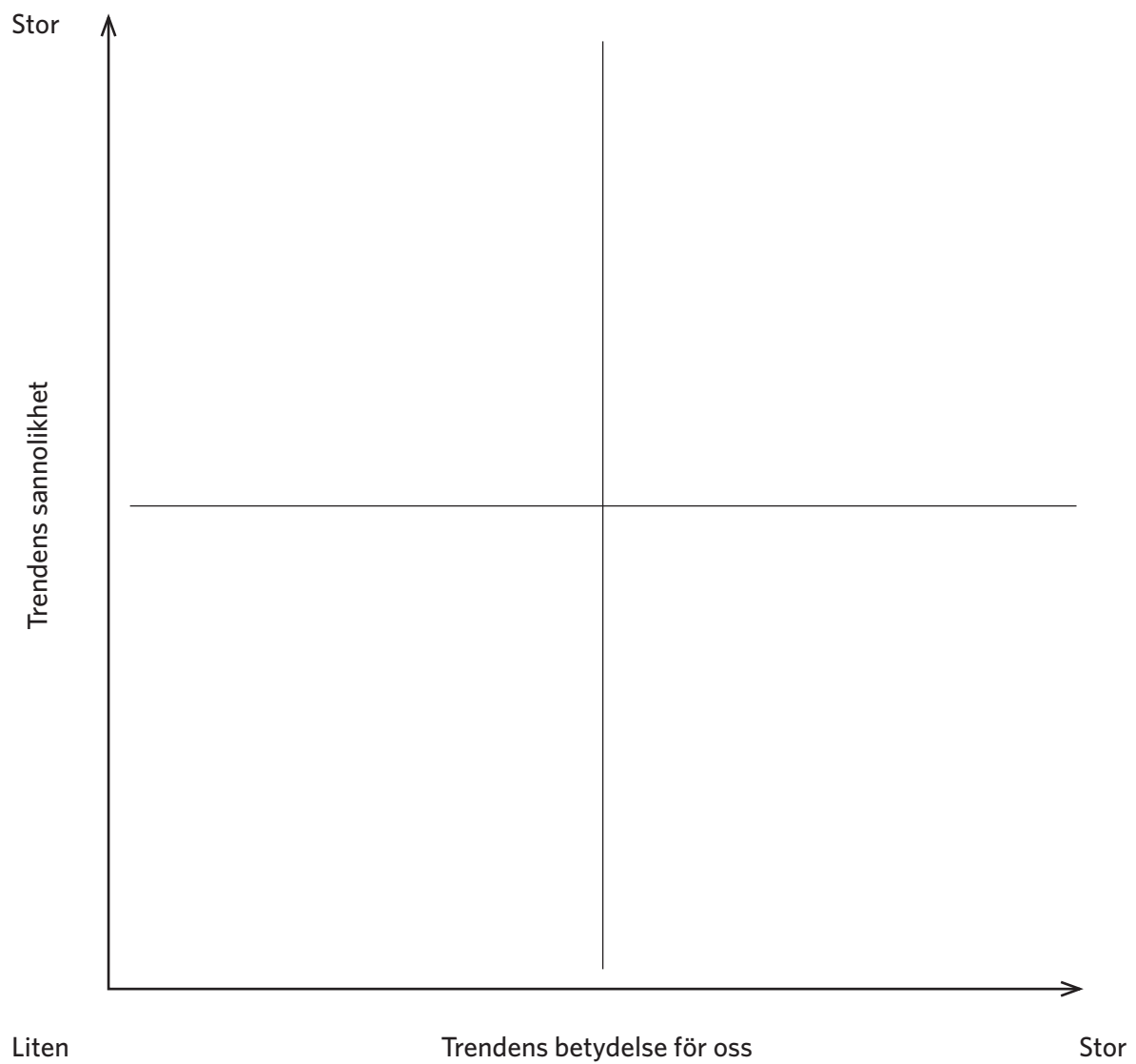
Trend 4

Ökad polarisering

Skillnaderna i människors levnadsförutsättningar har ökat på flera plan.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

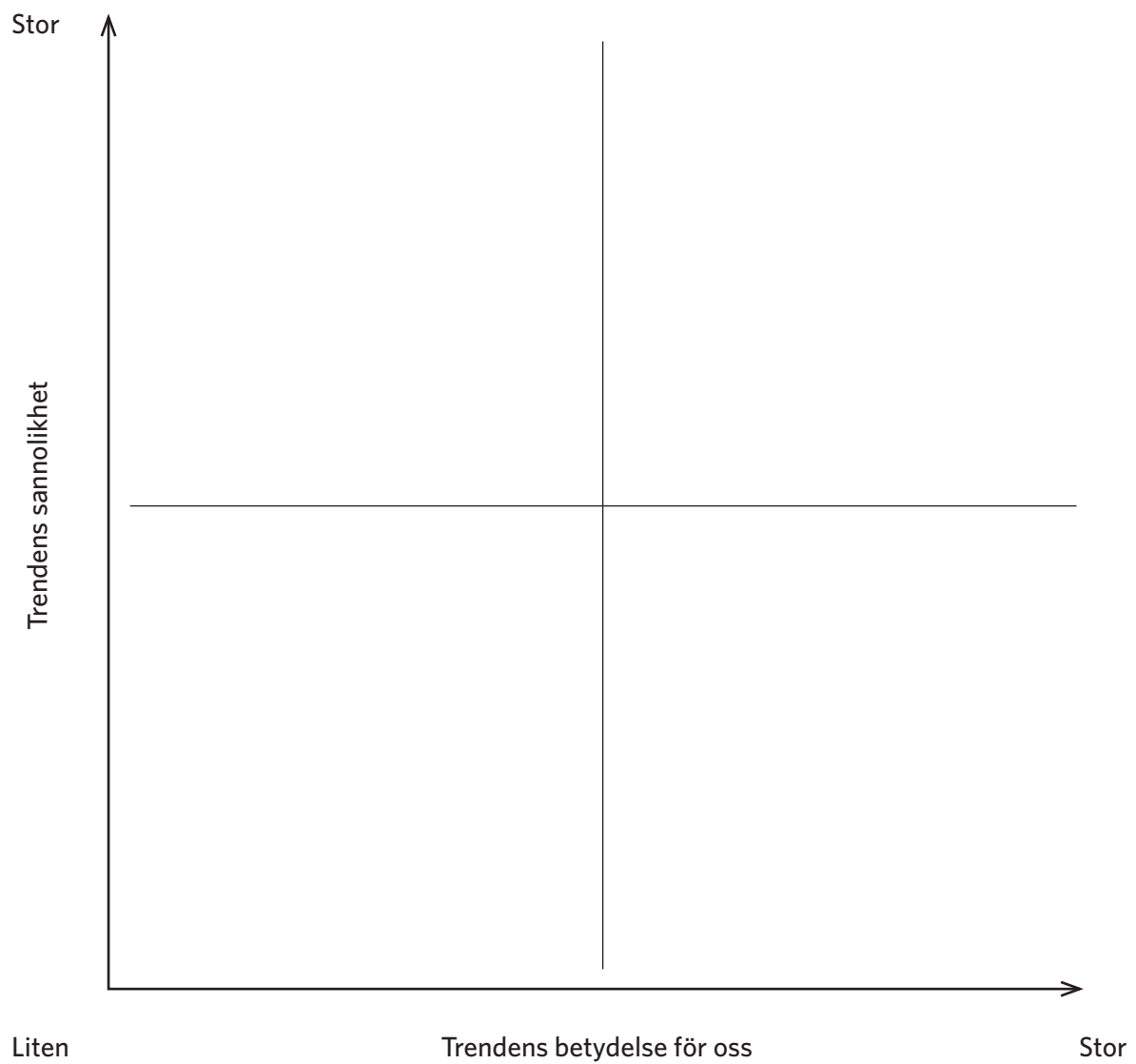
Trend 5

Ökad bostadsbrist

Bostadsbrist är ett problem över i stort sett hela landet och priset för en dåligt fungerande bostadsmarknad är högt.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

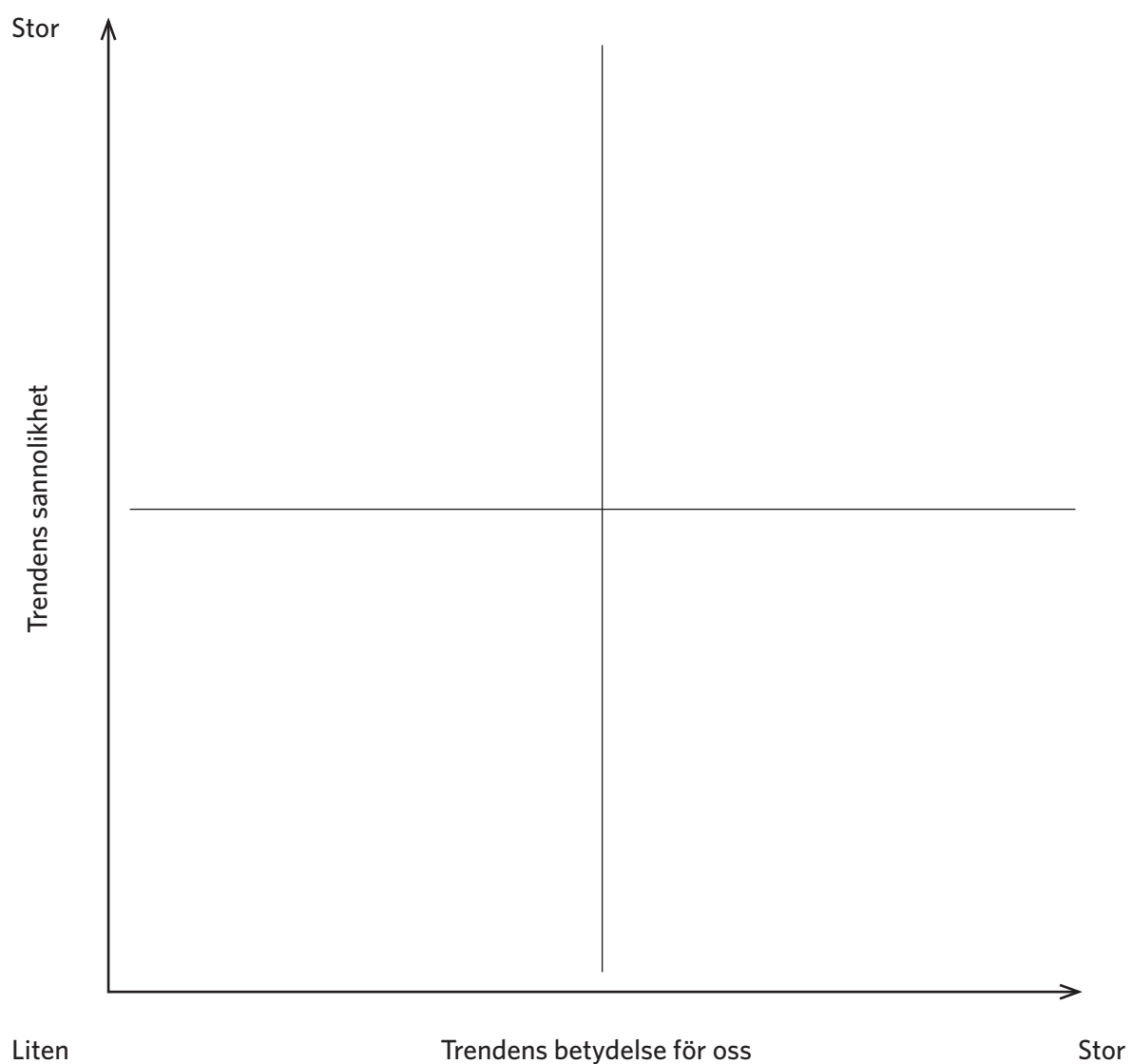
Trend 6

Ökat fokus på landsbygden

Ökade skillnader mellan stad och land är en global trend och motstånd mot utvecklingen har uppstått på flera håll.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

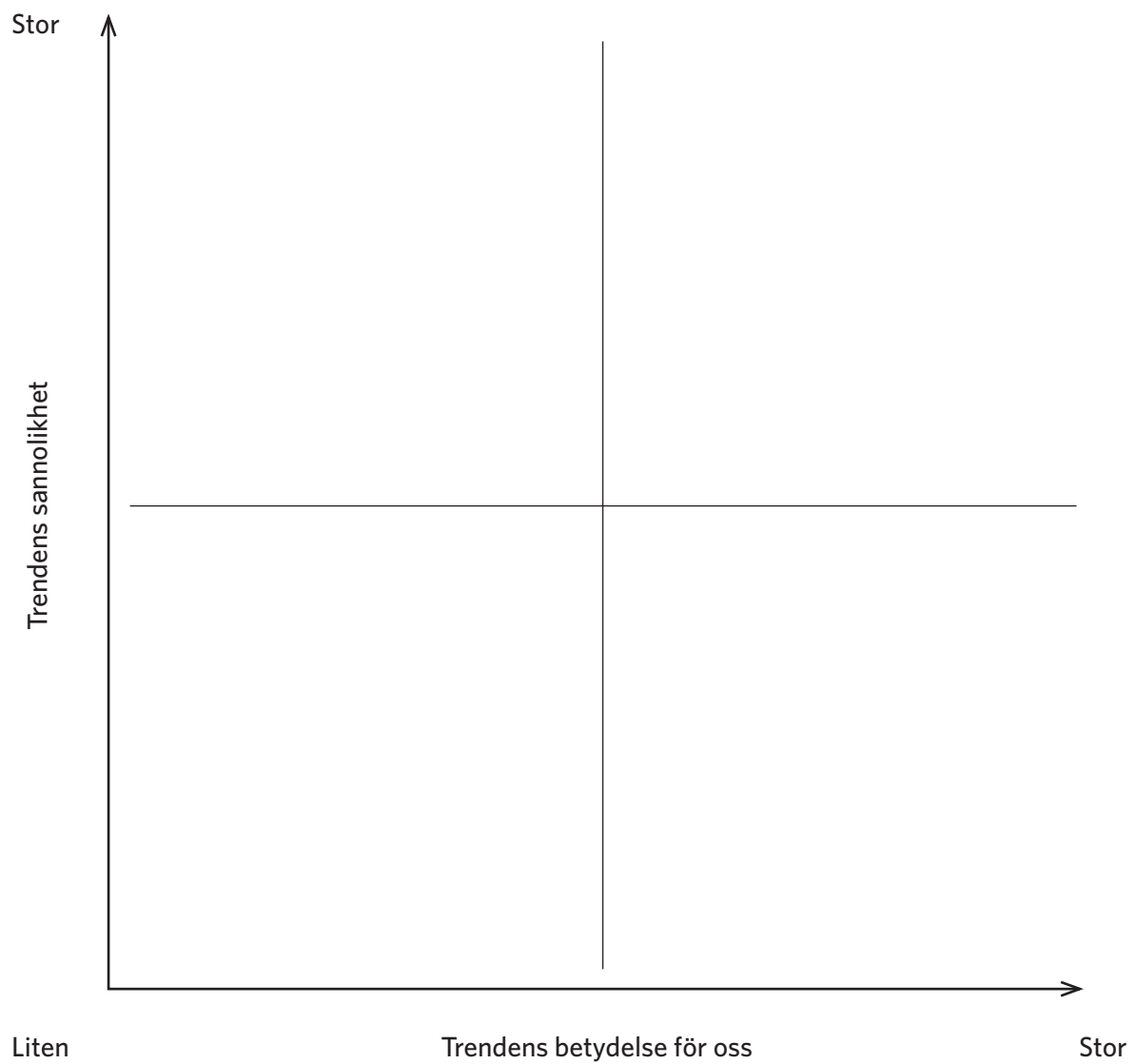
Trend 7

Förändrat medielandskap

Allt fler kommuner har hamnat i "medieskugga" och granskning av makten är bristfällig på många håll.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

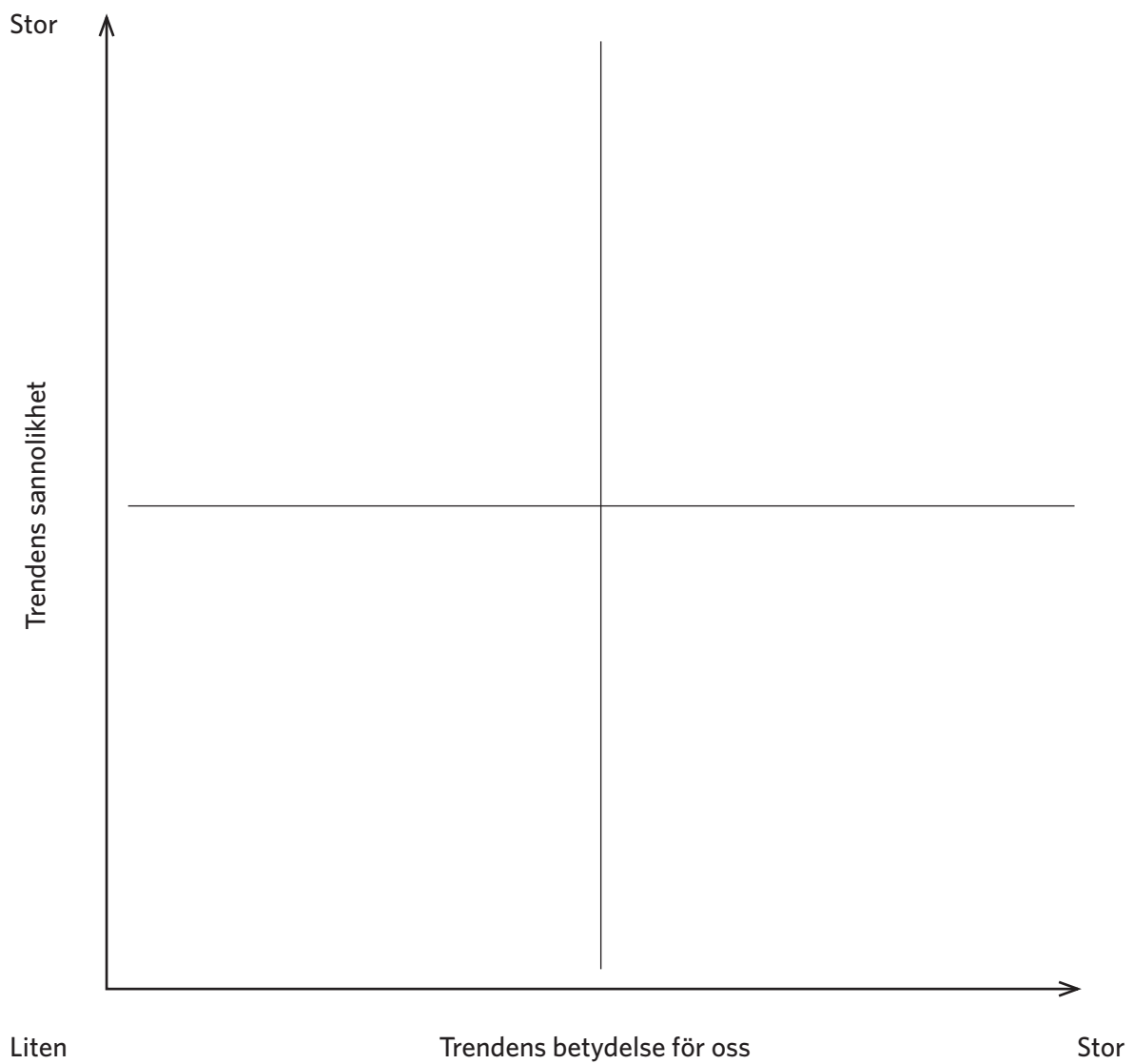
Trend 8

Minskad tillit

Människors tillit till varandra har en positiv inverkan på såväl människors trygghet, hälsa och välmående som på länders ekonomi och utveckling. Tilliten i Sverige är fortsatt hög, men den minskar nu bland yngre.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

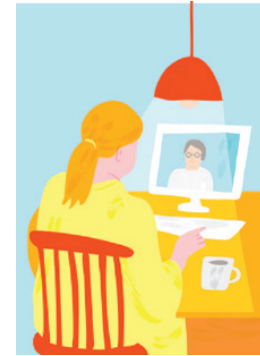

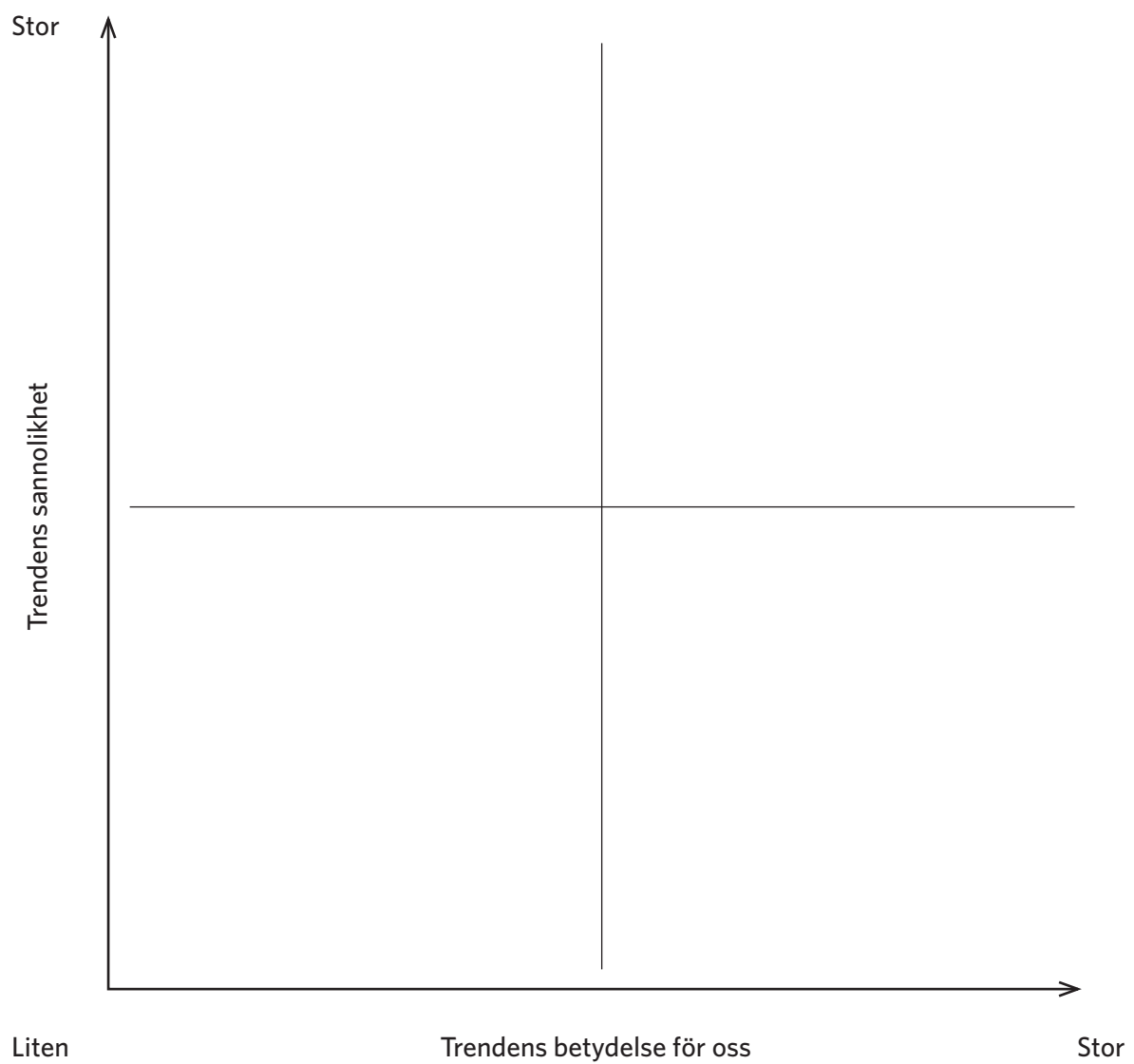
Trend 9

Ökade möjligheter att effektivisera med ny teknik

Ny teknik förenklar vardagen för många men ekonomiska utmaningar och svårigheter att lösa integritets- och säkerhetsfrågor kan bromsa utvecklingen.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

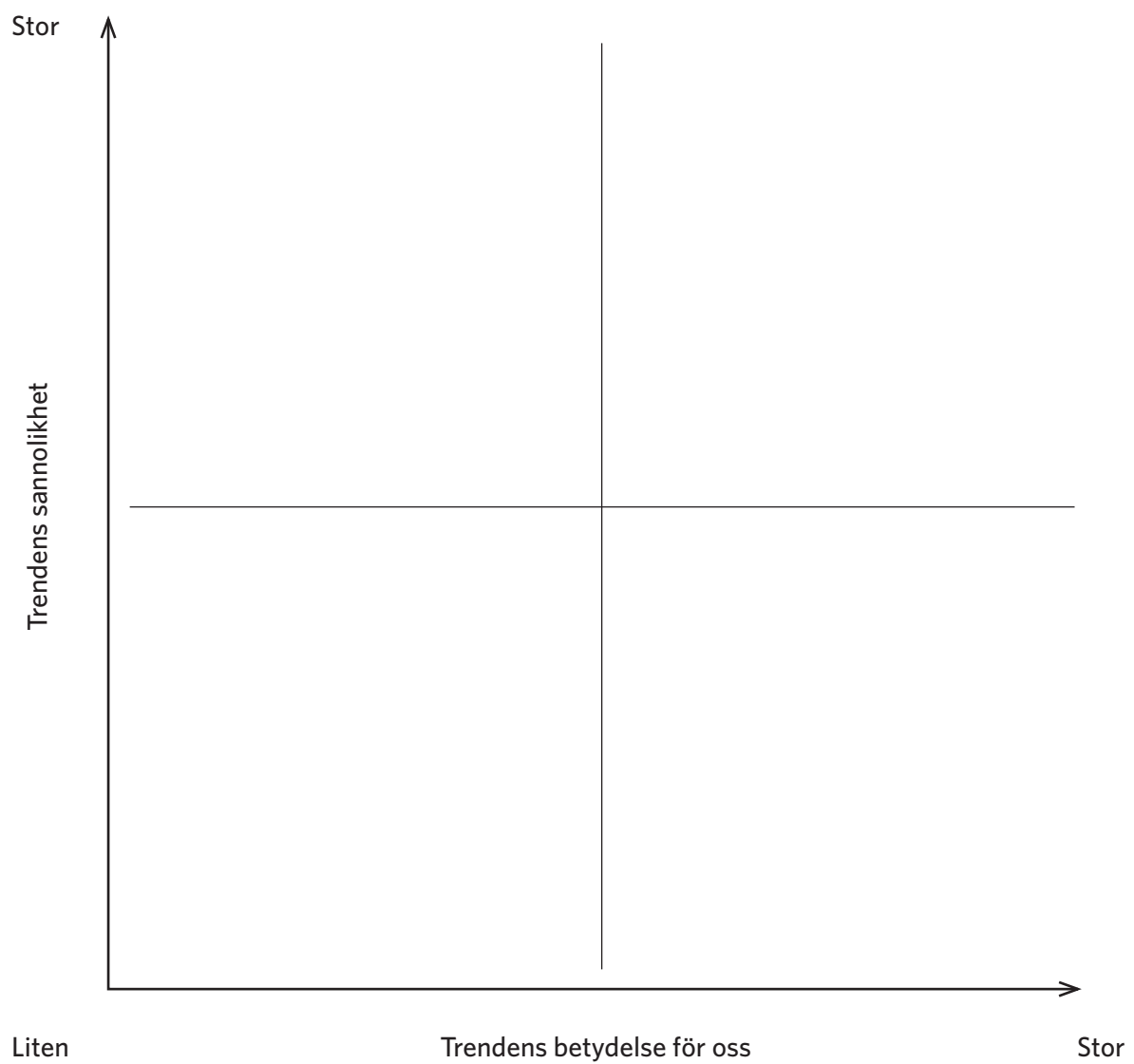

Trend 10

Ökat kommunalt fokus på integration

En hög flyktinginvandring förutsätter en fungerande integration.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

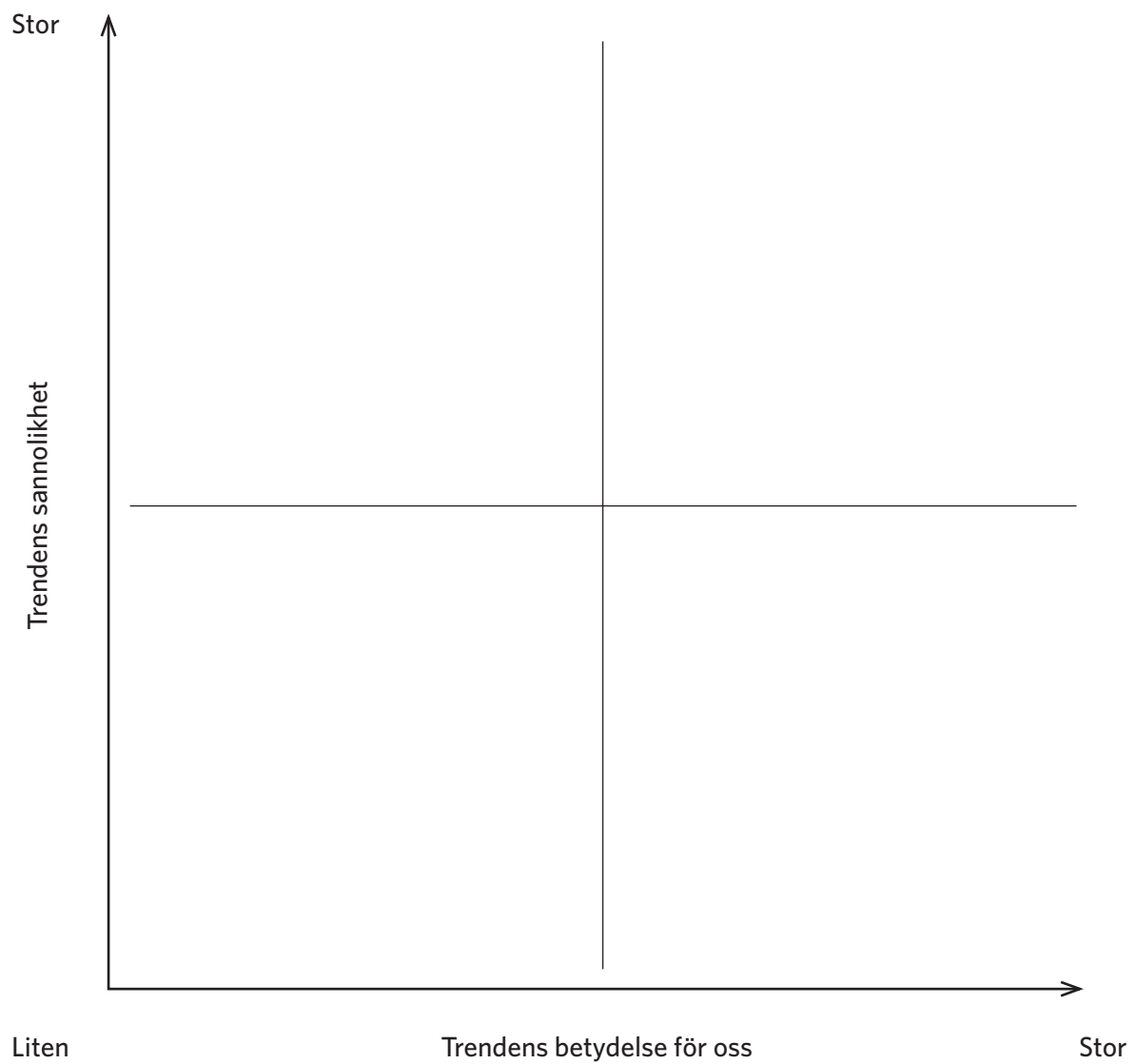
Trend 11

Ökad osäkerhet i världen

I en sammankopplad värld påverkas vi i allt högre grad av omvärldshändelser.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

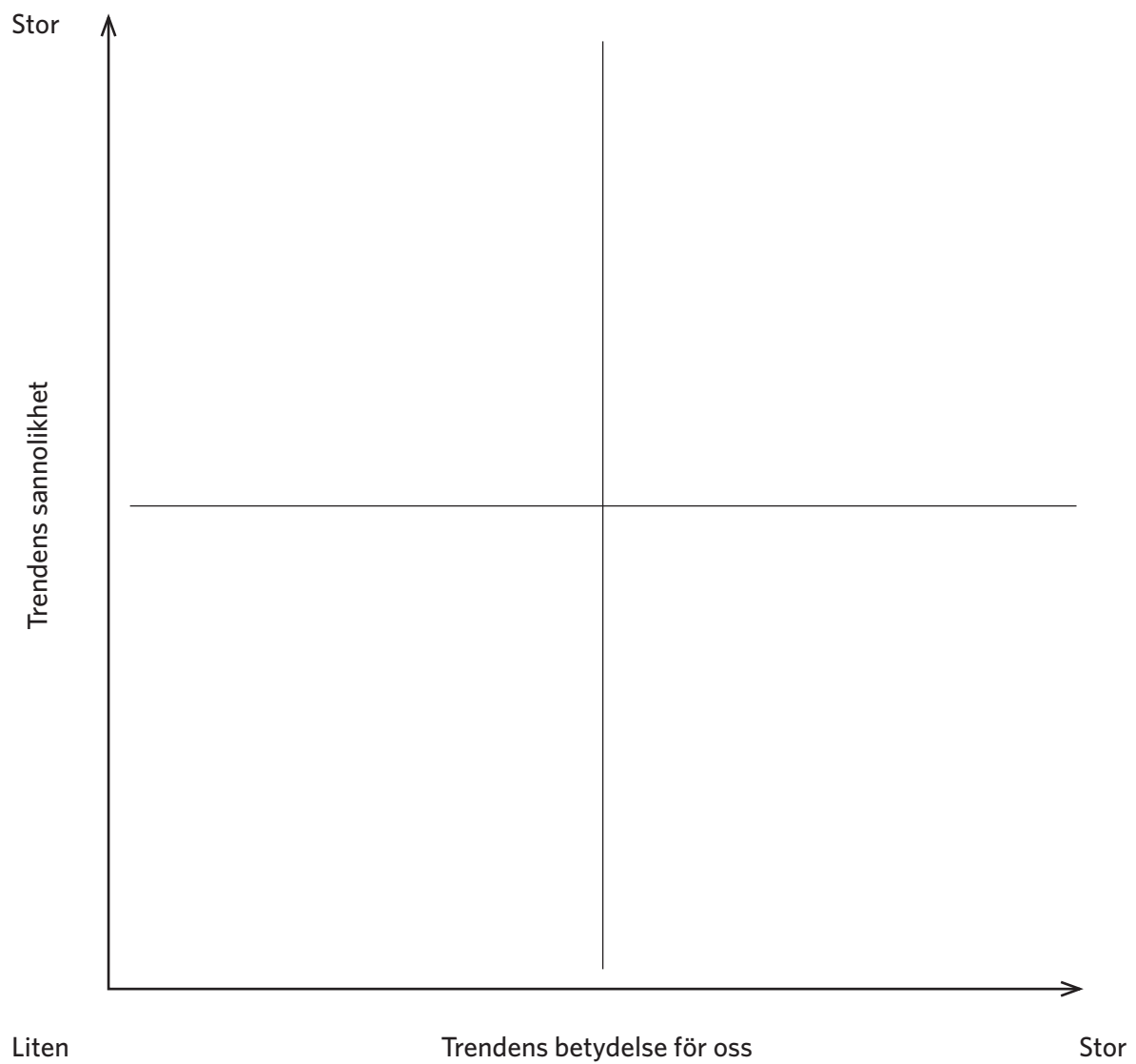
Trend 12

Fler geopolitiska konflikter

Nya konflikter och hot skapar behov av förebyggande och säkerhetshöjande insatser.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

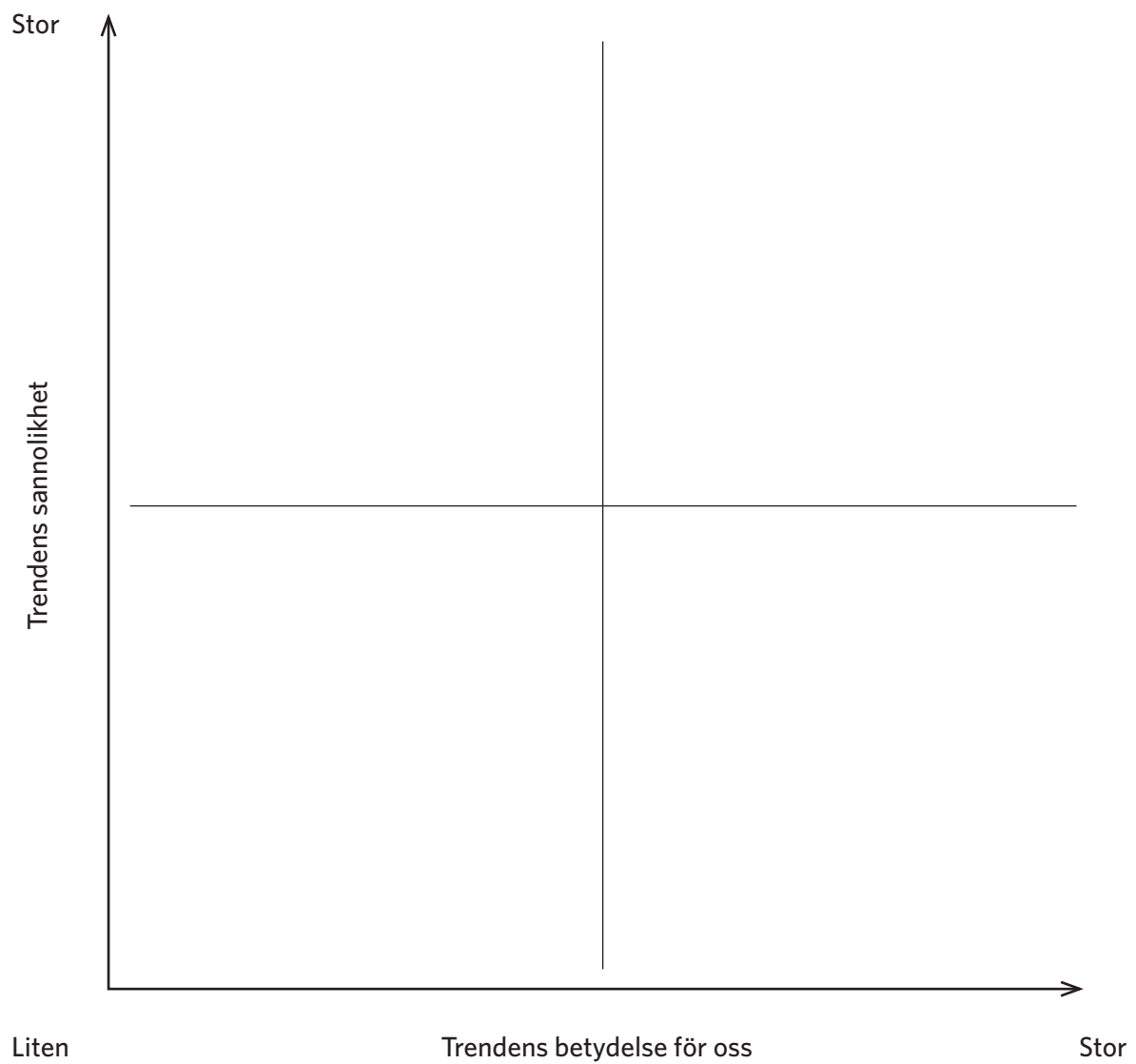
Trend 13

Från kunskapssamhälle till nätverkssamhälle

I en digital värld där många har tillgång till information och högre utbildning blir tillgång till nätverk där kunskapen kan omsättas allt viktigare.

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Trend 14

Övriga trender

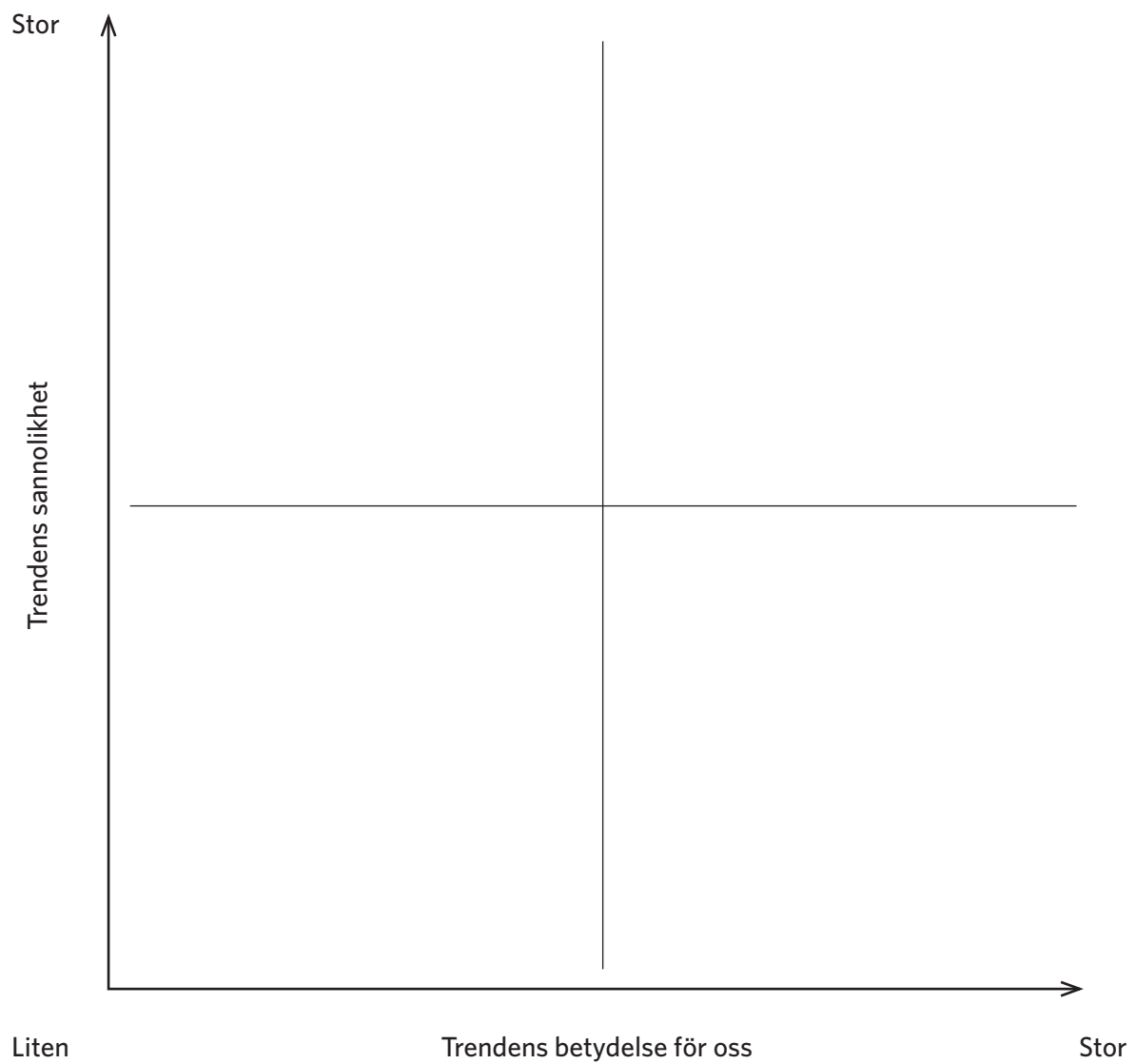
Trender som du/ni själva identifierat och vill komplettera analysen med.

Trender som är synliga på lokal och/eller regional nivå?

Trender som berör vissa verksamhetsområden eller vissa grupper?

Fråga 1: Hur värderar vi trenden?

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se
Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20
Telefon: 08-452 70 00 | www.skl.se

